

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

факультет суспільно-гуманітарних наук та права
кафедра соціології та філософії

Затверджено на засіданні кафедри соціології та філософії

завідувач кафедри

Л.В. Афанасьєва

протокол № 1 від 02.09.2025 р.

Назва освітнього компонента (обов'язковий /вибірковий)	ОК-01 Філософія сучасного світу Нормативний
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Спеціальність	051 Економіка
Освітньо - наукова програма	Розвиток продуктивних сил та регіональна економіка
Рік викладання	2025-2026
Семестр	1, 2 семестр
Викладач(-і)	Афанасьєва Людмила Василівна, к. філос. наук, доцент
Профайл викладача	Афанасьєва Людмила Василівна https://fsusgum.mdpu.org.ua/kafedra-sotsiologiyi-ta-filosofiyi/sklad-kafedry-sotsiologiyi-ta-filosofiyi/afanasyeva-lyudmyla-vasylivna/
Контактна інформація та комунікація (зворотний зв'язок)	+38 0501988760 Онлайн-консультації: через систему центру освітніх дистанційних технологій, Viber, Telegram
Сторінка освітнього компоненту на сайті центру дистанційних освітніх технологій Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=4607

1. АНОТАЦІЯ

Освітній компонент «Філософія сучасного світу» належить до загальнообов'язкової частини освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії. У системі освіти і підготовки наукових кадрів філософія займає особливе місце – вона відображаючи значення граничних засад людської діяльності, інтегрує діяльність, синтезує її досягнення, формує світорозуміння людини, експлікує і обґрунтовує вектори індивідуальної і соціальної творчості. Філософія сучасного світу на основі рефлексивного, аналітично-критичного та абстрактно-логічного способів і методів пізнання світу надає людині ціннісно-сміслові осягнення проблем та завдань, які ставить перед людиною сучасна реальна дійсність. Філософія сучасного світу, як теоретична форма світогляду, критично осмислює форми і компоненти буття людини у сучасному світі, який суттєво змінив вектори свого розвитку і висунув для освіти, науки і техніки низку основних, принципово важливих питань співіснування та сталого розвитку природи, соціуму і людини.

Теоретична частина «Філософії сучасного світу» відкриває майбутнім докторам філософії пізнавальну, соціальну і природну реальність у процесі її духовно-практичного і праксеологічного засвоєння, установлення меж і горизонтів досягнутого з метою відповідального перетворення, тобто примноження і подолання та відповідальної розробки нормативно-ціннісних засад переконань людей (гносеологія, методологія, онтологія, соціальна філософія, аксіологія, антропологія, праксеологія та ін.). Практична частина філософії визначає проєкції стратегій та мистецтва життєдіяльності людини у широкому спектрі світоглядно-поведінкових активностей спільнот і суб'єктів.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Вивчення філософії сучасного світу сприяє формуванню світоглядної культури здобувачів вищої освіти, спрямовує їх діяльність на самостійний інноваційний пошук істин і цінностей, якими вони могли б керуватися в своєму суспільному і особистому житті та науково-дослідницькій діяльності. Наполеглива науково-освітня праця по осмисленню реалістичної картини навколишньої дійсності і самопізнання власного внутрішнього світу мають створити умови для повноцінної реалізації культуротворчого потенціалу суб'єктів культурно-освітнього простору.

У результаті філософської підготовки майбутнього доктора філософії формується уявлення про загальну картину світобудови, про сутність, призначення і сенс життя людини, про різноманіття форм людського знання, про співвідношення раціонального й ірраціонального, віри і знання, про духовні цінності і їхнє значення в повсякденному житті людини. Розуміння ролі філософії і науки в розвитку суспільства, усвідомлення змісту взаємин природного, соціального і духовного в людині допоможе досліднику знайти методи, підходи та засоби культурного перетворення проблемних антропологічних ситуацій, зберегти почуття відповідальності за прийняті рішення, навчитися виражати й обґрунтовувати свою позицію ціннісного відношення до минулого, сьогодення і майбутнього.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ЗДОБУВАЧАМИ У ПРЕДМЕТНІЙ ПЛОЩИНІ ФІЛОСОФІЇ

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, на основі логічних аргументів та перевірених фактів. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

4. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 18. Здатність до саморозвитку та самовдосконалення.

SOFT-SKILLS, ЯКІ ФОРМУЮТЬСЯ В ОСВІТНЬОМУ КОМПОНЕНТІ

Комунікація
Узгоджена робота
Вирішення проблем
Тайм-менеджмент
Ухвалення рішень
Організаційний
Врегулювання конфліктів

КОМПЕТЕНТНОСТІ, НАПРАВЛЕНІ НА ДОСЯГНЕННЯ ГЛОБАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ, ЯКІ ФОРМУЮТЬСЯ В ОСВІТНЬОМУ КОМПОНЕНТІ

Якісна освіта
Навчання впродовж усього життя для всіх
Гендерної рівності
Скорочення нерівності

ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Вид заняття	Лекція	Семінарське заняття	Самостійна робота	Всього (годин, кредитів)
Кількість годин денна форма	20	20	80	120/4 кр.

Підсумковий контроль –екзамен

ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Під час занять вітається активне включення здобувачів в обговорення, виконання практико-орієнтованих завдань, створюється творчий простір для формування практичних умінь і навичок роботи в різних галузях психологічної практики, дотримується студентоцентризований підхід до здобувачів. При оцінюванні враховується пізнавальна активність, креативність здобувачів, глибина засвоєного матеріалу.

Завдання викладач надає наприкінці заняття, а також висвітлює на сторінці Центру дистанційних освітніх технологій.

При опануванні курсу слід дотримуватись академічної доброчесності. Роботи повинні бути оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування (в т.ч. із використанням мобільних девайсів), втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності є підставою незарахування роботи викладачем. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувач повинен повторно виконати роботу. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування (наприклад, сервіс центру дистанційних освітніх технологій).

Здобувачі вищої освіти можуть брати участь у Проекті сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichnadobrochesnistj>

Здобувачі мають право на визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті.

Освітній процес під час військового стану здійснюється у синхронно-асинхронному форматі з обов'язковим дотриманням безпекового режиму під час повітряних тривог.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем	Кількість годин денна форма				Рекомендована література
	л	См	ср	всього	
Тема 1. Предмет і об'єкт філософського знання	2	2	10	14	1, 2, 5
Тема 2. Філософія в історичній ретроспективі: сцієнтизм і аксіологія пізнання та науки	2	2	10	14	1, 5, 8
Тема 3. Особливості української філософії: місце філософії у системі культури	4	4	10	18	1, 4, 6
Тема 4. Онтологічні моделі буття у сучасному світі	2	2	10	14	3, 7, 8
Тема 5. Пізнавальне ставлення людини до світу: коло проблем	2	2	10	14	2, 4, 5
Тема 6. Людина у сучасному світі: філософська проблема подолання розриву між наукою і повсякденністю	2	2	10	14	1, 2, 5
Тема 7. Філософський аналіз сучасного соціокультурного світу	2	2	10	14	1, 4, 6
Тема 8. Глобальність сучасного світу: виклики людині, освіті, науці	4	4	10	18	1, 5, 8
Разом	20	20	80	120	

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Частина 1. Еволюція філософської думки

Тема 1. Предмет і об'єкт філософського знання

Філософія, її значення в системі вищої освіти. Поняття світогляду, його структура, типи, функції. Особливості сучасного філософського мислення. Особливості міфології як історично первинної форми світогляду. Характерні риси філософського мислення. Співвідношення філософії, науки, мистецтва та релігії. Структура та функції філософського знання.

Тема 2. Філософія в історичній ретроспективі: епістемологія і аксіологія пізнання та науки

Історичні передумови появи філософії Нового часу та її загальна спрямованість. Соціокультурні й соціально-економічні передумови формування цінностей епохи Просвітництва. Німецька класична філософія і просвітництво: єдність та різноманіття форм. Класична, неокласична філософія, постмодернізм. Загальні особливості філософії Відродження: гуманістичний поступ. Проблеми знання, методу у філософії Нового часу: позиція сьогодення. Філософське обґрунтування Нової картини світу. Філософія Просвітництва як перехід до відповідальності за долю людства.

Тема 3. Особливості української філософії: місце філософії у системі культури

Витоки та передумови виникнення української філософії. Філософія кордоцентризму: від українського відродження та Барокко (І. Гізель, Т. Прокопович, Г. Щербацький) до філософії Г. Сковороди, Просвітництва й Романтизму (О. Новицький, Т. Шевченко, П. Юркевич). Основні напрямки сучасної філософської думки України. Особливості української філософської парадигми від давніх часів до сьогодення. Особистісні виміри людського буття у філософії Г. Сковороди. Український кордоцентризм: історія та сучасність Ноосфера і «проблема людини» в українській філософській традиції.

Тема 4. Онтологічні моделі буття у сучасному світі

Світ як єдність об'єктивного та суб'єктивного. Сучасні наукові уявлення про принципи організації світу. «Криза онтології»: фундаментальні властивості і діалектика буття. Рух як онтологічна категорія, його основні якості. Проблема класифікації форм та рівнів руху матерії. Поняття просторово-часового континууму і його якості.

Частина 2. Філософське осмислення сучасного світу

Тема 5. Пізнавальне ставлення людини до світу: коло проблем

Пізнання як предмет філософського аналізу. Методологія пізнання і науки. Основні принципи наукової діяльності: динаміка і варіанти гносеології. Поняття істини, її концепції: шляхи до смислотворення. Практика як відкрита динамічна система взаємодії теорії і дії. Онтологічні полярності пізнавальної функції філософії. Соціально-культурна детермінація науки та аксіологія пізнання. Людино(ви)мірність науки і гуманістичний образ пізнання.

Тема 6. Людина у сучасному світі: філософська проблема подолання розриву між наукою і повсякденністю

Філософська концепція людини як основа науки про людину. Проблема соціального, біологічного та духовного в людині: онтологія і антропологія. Філософські концепції сенсу життя і проєкцій творчої життєдіяльності. Практика як відкрита динамічна система взаємодії теорії і дії. Августина Аврелій про моральне самовдосконалення людини. Проблема сутності й існування у філософії Фоми Аквінського.

Ренесансний культ краси, творчості, любові та гідності людини.

Тема 7. Філософський аналіз сучасного соціокультурного світу

Закони суспільства, їх особливості та співвідношення з природним світом. Проблеми структурної організації соціальних утворень. Суспільний прогрес, його критерії, типи й напрями розвитку.

Тема 8. Глобальність сучасного світу: виклики людині, освіті, науці

Інтерсоціальність, антропосоціальність та природосоціальність глобальних проблем. Філософські проєкції формування світогляду Філософія та соціальні процеси у сучасному українському суспільстві.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1	Підготуйте есе (1500 слів), в якому розгляньте ключові ідеї постмодернізму у філософії. Включіть знання робіт таких	8 б.
---	---	------

	філософів як Жан Франсуа Лютар, Мішель Фуко та Жан Дерріада. Обговоріть як їх ідеї вплинули на розуміння ідентичності, істини та влади.	
2	Порівняйте постмодернізм з модернізмом. Визначте основні відмінності між цими двома течіями у філософії. Сформулюйте висновки про те, як ці підходи вплинули на сучасну думку.	7 б.
3	Виберіть один з аспектів постмодернізму (наприклад концепція «смерті автора» або ідея фрагментарності). Напишіть короткий аналіз (800 слів), у якому продемонструйте, як цей аспект можна застосувати до конкретного твору мистецтва, літератури чи медіа.	7 б.
4	Напишіть есе (1500 слів) про вплив постмодернізму на українську філософію. Розгляньте як постмодерністські ідеї відобразились в працях українських філософів, таких як Юрій Логман, Сергій Костенко та інші.	8 б.

Практико-орієнтовані завдання

Підготуйте питання для наступних групових дискусій. Підготовка може включати створення презентацій, доповідей (5-7 хвилин), повідомлень, написання есе, розробка/створення проблемних питань, публічна інтерпретація результатів філософської рефлексії та критичного мислення

№	Назва теми	Література
1	Світоглядні зрушення у сучасному суспільстві. 1. Особливості міфології як історично-первинної форми світогляду. 2. Характерні риси філософського мислення. Співвідношення філософії, науки, мистецтва та релігії. 3. Структурні функції філософського знання	Основна: 1,7,8 Додаткова: 2,5,9 Інф.джерела:5,7,10
2	Співвідношення філософії та мудрості в античній філософії 1. Особливі умови формування та етапи розвитку античної філософії. 2. Розвиток ідей космоцентризму в античній філософії. 3. Ідейні здобутки античної філософії у становленні та розвитку сучасної моральної традиції (Сократ, Платон, Аристотель).	Основна:1,3,5 Додаткова: 1,6,8 Інф.джерела: 2,4,7
3	Філософія Середньовіччя та Ренесансу у духовному житті суспільства 1. Радикальні зміни у світогляді при переході від античності до Середньовіччя. 2. Роль християнської патристики і схоластики у формуванні ідейних засад світобачення: історія і сучасність 3. Загальні особливості філософії Відродження: гуманістичний поступ	Основна:1,3,5 Додаткова: 1,6,8 Інф.джерела: 2,4,7
4	Філософія Нового часу: поворот до формату «знання - сила» 1. Проблеми знання, методу у філософії Нового часу: позиція сьогодення. 2. Філософське обґрунтування Нової картини світу. 3. Філософія Просвітництва як перехід до відповідальності за долю людства.	Основна:1,3,5 Додаткова: 1,6,8 Інф.джерела: 2,4,7
5	Природа духу, життя і свободи у класичній і некласичній філософії 1. Реальність свободи у філософії І. Канта.	Основна:1,3,5 Додаткова: 1,6,8

	2. Філософія Г. Гегеля: вчення про абсолютну ідею та діалектичну логіку. 3. Філософія життя Ф. Ніцше та ніцшеанці.	Інф.джерела: 2,4,7
6	Антропологічний поворот у філософії: сучасна рефлексія 1. «Антропологічний принцип» у філософії Л.Фейєрбаха. 2. Смисли життя у філософії Л. Фейєрбаха, А. Шопенгаура та С. Кіркгіора. 3. Напрями розроблення «наукової філософії».	Основна: 1,3,5 Додаткова: 1,6,8 Інф.джерела: 2,4,7
7	Напрями, ідеї та представники напрямів у філософії ХХ ст. 1. Сцієнтистська філософія ХХ ст. 2. Культурологія та філософія історії у філософії ХХ ст.	Основна: 1,3,5 Додаткова: 1,6,8 Інф.джерела: 2,4,7
8	Соціокультурне та антропокультурне в історії української філософії: сучасний контекст 1. Особливості української філософської парадигми від давніх часів до сьогодення. 2. Особистісні виміри людського буття у філософії Г. Сковороди. 3. Український кордоцентризм: історія та сучасність 4. Ноосфера і «проблема людини» в українській філософській традиції.	Основна: 2,3,7 Додаткова: 1,5,9 Інф.джерела: 3,4,8

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Філософія, її значення в системі вищої освіти
2. Поняття світогляду, його структура, типи, функції
3. Особливості сучасного філософського мислення
4. Особливості, умови формування та етапи розвитку античної філософії
5. Розвиток ідей космоцентризму в античній філософії
6. Ідейні здобутки античної філософії у становленні та розвитку сучасної «моральної» традиції (Сократ, Платон, Аристотель)
7. Радикальні зміни у світогляді при переході від античності до середньовіччя
8. Роль християнської патристики і схоластики у формуванні ідейних засад світобачення: історія і сучасність
9. Загальні особливості філософії Відродження: гуманістичний поступ
10. Історичні передумови появи філософії Нового часу та її загальна спрямованість
11. Соціокультурні й соціально-економічні передумови формування цінностей епохи Просвітництва
12. Німецька класична філософія і просвітництво: єдність та різноманіття форм
13. Класична, некласична філософія, постмодернізм
14. Витоки та передумови виникнення української філософії
15. Філософія кордоцентризму: від українського відродження та Барокко (І. Гізель, Т. Прокопович, Г. Щербацький) до філософії Г. Сковороди, Просвітництва й Романтизму (О. Новицький, Т. Шевченко, П. Юркевич).
16. Основні напрямки сучасної філософської думки України
17. Витоки та передумови виникнення української філософії
18. Світ як єдність об'єктивного та суб'єктивного
19. Сучасні наукові уявлення про принципи організації світу
20. «Криза онтології»: фундаментальні властивості і діалектика буття
21. Пізнання як предмет філософського аналізу. Методологія пізнання і науки

22. Основні принципи наукової діяльності: динаміка і варіанти гносеології
23. Поняття істини, її концепції: шляхи до смислотворення
24. Практика як відкрита динамічна система взаємодії теорії і дії
25. Філософська концепція людини як основа науки про людину
26. Проблема соціального, біологічного та духовного в людині: онтологія і антропологія
27. Філософські концепції сенсу життя і проєкцій творчої життєдіяльності
28. Закони суспільства, їх особливості та співвідношення з природним світом
29. Проблеми структурної організації соціальних утворень
30. Суспільний прогрес, його критерії, типи й напрями розвитку
31. Інтерсоціальність, антропосоціальність та природосоціальність глобальних проблем
32. Філософські проєкції формування світогляду громадянина світу
33. Філософія виживання як синергія цінностей єднання людства

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми і засоби оцінювання
РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з філософії і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з філософії, отримання нових знань та здійснення інновацій.	проблемний виклад, пояснення, опрацювання наукових досліджень, спостереження і аналіз випадків, аналітичний метод, синтетичний метод, пояснювально-ілюстративний метод, навчальні дискусії, створення ситуацій пізнавальної новизни	Поточний контроль: захист презентації, доповідь, самоконтроль. Підсумковий контроль: іспит.
РН3. Ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання основних положень теоретичної і практичної філософії, історії світової та вітчизняної філософської думки, а також основних напрямів та провідних тенденцій у сучасній світовій філософії.	пояснення, опрацювання наукових досліджень, спостереження і аналіз випадків, самостійна робота студентів, частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних навчальних завдань, методи інтерактивного навчання, створення ситуації зацікавленості, самостійна робота студентів	Поточний контроль: оцінювання розробленої програми, практичний контроль. Підсумковий контроль: іспит.
РН5. Планувати і виконувати теоретичні дослідження з філософії та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.	спостереження і аналіз випадків, методи інтерактивного навчання, створення ситуації зацікавленості, самостійна робота студентів, частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних завдань, метод вправ	Поточний контроль: практичний контроль (добірка практичних вправ, проведення практичних вправ на занятті, виконання), виконання творчих завдань. Підсумковий контроль: іспит.

<p>РН8. Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проєкти, які дають можливість створити нове цілісне знання та професійну практику і розв'язувати значущі наукові проблеми філософії з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.</p>	<p>проблемний виклад, пояснення, опрацювання наукових досліджень, спостереження і аналіз випадків, аналітичний метод, синтетичний метод, пояснювально-ілюстративний метод, навчальні дискусії, створення ситуацій пізнавальної новизни</p>	<p>Поточний контроль: захист презентації, доповідь, самоконтроль. Підсумковий контроль: іспит.</p>
---	--	--

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ФОРМ І ВИДІВ КОНТРОЛЮ

Оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в МДПУ імені Богдана Хмельницького» <https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennyyu/dokumenti-vishhogo-navchalnogo-zaklad/polozhennya-z-organizatsiyi-osvitnogo-p/> та «Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у МДПУ імені Богдана Хмельницького» <https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennyyu/dokumenti-vishhogo-navchalnogo-zaklad/polozhennya-z-organizatsiyi-osvitnogo-p/>.

Бально-накопичувальна система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожного освітнього компонента містить поточний, підсумковий контроль знань та оцінювання самостійної роботи. Робота здобувачів на навчальних заняттях оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів. Самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладач визначає види самостійної роботи здобувачам. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

Підсумковий контроль знань – вид контролю, який проводиться наприкінці навчального семестру у формі екзамену, раліку/диференційного заліку.

Загальний бал (ЗБ) з освітнього компонента складається з суми балів, отриманих за навчальну, самостійну роботу та підсумковий контроль знань.

Якщо освітнім компонентом передбачено виконання курсової роботи (КР), загальний бал рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ_{ОК} + КР) / 2$, де ЗБ ОК = 100 балів; КР = 100 балів.

Якщо освітнім компонентом передбачено проходження навчальної практики (НП), загальний бал (ЗБ) рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ_{ОК} + НП) / 2$, де ЗБ ОК = 100 балів; НП = 100 балів.

Якщо освітнім компонентом передбачено виконання курсової роботи та проходження навчальної практики, загальний бал (ЗБ) рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ_{ОК} + КР + НП) / 3$, де ЗБ ОК = 100 балів; КР = 100 балів; НП = 100 балів.

Бально-накопичувальна система здобувача з освітнього компонента				
ДІЯЛЬНОСТІ здобувача які		<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">Частина 1 : Еволюція філософської думки</td> <td style="width: 50%;">Частина 2: Філософське осмислення сучасного світу</td> </tr> </table>	Частина 1 : Еволюція філософської думки	Частина 2: Філософське осмислення сучасного світу
Частина 1 : Еволюція філософської думки	Частина 2: Філософське осмислення сучасного світу			
Робота на навчальних заняттях (максимальний сумарний бал – 30):				

1. Світоглядні зрушення у сучасному суспільстві.	3	
2. Співвідношення філософії та мудрості в античній філософії	3	
3. Філософія Середньовіччя та Ренесансу у духовному житті суспільства	3	
4. Філософія Нового часу: поворот до формату «знання - сила»	3	
5. Природа духу, життя і свободи у класичній і некласичній філософії		4
6. Антропологічний поворот у філософії: сучасна рефлексія		4
7. Напрями, ідеї та представники напрямів у філософії ХХ ст.		5
8. Соціокультурне та антропокультурне в історії української філософії: сучасний контекст		5
Самостійна робота студента (максимальний сумарний бал – 30):		
1. Підготуйте есе (1500 слів), в якому розгляньте ключові ідеї постмодернізму у філософії. Включіть знання робіт таких філософів як Жан Франсуа Лютар, Мішель Фуко та Жан Дерріада. Обговоріть як їх ідеї вплинули на розуміння ідентичності, істини та влади.	8	
2. Порівняйте постмодернізм з модернізмом. Визначте основні відмінності між цими двома течіями у філософії. Сформулюйте висновки про те, як ці підходи вплинули на сучасну думку.	7	
3. Виберіть один з аспектів постмодернізму (наприклад концепція «смерті автора» або ідея фрагментарності). Напишіть короткий аналіз (800 слів), у якому продемонструйте, як цей аспект можна застосувати до конкретного твору мистецтва, літератури чи медіа.		7
4. Напишіть есе (1500 слів) про вплив постмодернізму на українську філософію. Розгляньте як постмодерністські ідеї відобразились в працях українських філософів, таких як Юрій Логман, Сергій Костенко та інші.		8
Підсумковий контроль: іспит (максимальний бал – 40)		
Загальний бал (максимальний бал – 100)		

Оцінювання видів навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Підготовка і захист завдання	Максимально 5 балів: –5 балів – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, –4 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми,

	<p>але є деякі недоліки у тексті, –3 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено достатній аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, –1-2 бали – зміст не відповідає темі, є багато недоліків, невідповідність вимогам щодо оформлення, плагіат. 0 балів – відповідь відсутня</p>
<p>Творчі завдання/Практико-орієнтовані завдання</p>	<p>Максимально 10 балів: 9-10 балів - завдання виконане самостійно, повністю без допомоги викладача; має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; добирає самостійно інформаційні джерела, що відповідають завданню; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності; демонструє високий рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ; здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 8 балів - завдання виконане повністю з використанням літератури, запропонованої викладачем; має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; добирає інформаційні джерела до рекомендованих, що відповідають завданню; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності, демонструє високий рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, частково здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 6-7 балів - завдання виконано без допомоги викладача, але відзначається неповнотою викладу думок; уміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; критично ставиться до отриманої від викладача інформації; наводить аргументи, робить необхідні висновки, може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних і нестандартних навчальних ситуаціях, демонструє достатній рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов не вдається 5 балів – завдання виконано з допомогою викладача й відзначається неповнотою викладу думок; не завжди уміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; критично ставиться до отриманої від викладача інформації; наводить аргументи, робить необхідні висновки; може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал лише у стандартних навчальних ситуаціях; демонструє посередній рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, не здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 3-4 балів - завдання виконано фрагментарно після консультації з викладачем або під його керівництвом; усвідомлює недостатній обсяг інформації, виявляє розуміння висновків з певного питання; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу, демонструє низький рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, не здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 2-3 балів - завдання виконано фрагментарно під керівництвом викладача; необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією не сформовані; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань; більшість передбачених завдань не виконано 0-1 балів - необхідні завдання, передбачені навчальною програмою не виконані; не має елементарних умінь працювати з навчальною інформацією, необхідні практичні вміння і навички не сформовані</p>
<p>Створення ПР кампанії/стратегії</p>	<p>Максимально 10 балів: 9-10 балів - завдання виконане самостійно, повністю без допомоги викладача; має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; добирає самостійно інформаційні джерела, що</p>

відповідають завданню; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності; демонструє високий рівень професіоналізму у доборі практичних вправ; здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов

8 балів - завдання виконане повністю з використанням літератури, запропонованої викладачем; має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; добирає інформаційні джерела до рекомендованих, що відповідають завданню; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності, демонструє високий рівень професіоналізму у доборі практичних вправ, частково здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов

6-7 балів - завдання виконано без допомоги викладача, але відзначається неповнотою викладу думок; умеє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; критично ставиться до отриманої від викладача інформації; наводить аргументи, робить необхідні висновки, може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних і нестандартних навчальних ситуаціях, демонструє достатній рівень професіоналізму у доборі практичних вправ

5 балів – завдання виконано з допомогою викладача й відзначається неповнотою викладу думок; не завжди умеє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал лише у стандартних ситуаціях; демонструє посередній рівень професіоналізму у доборі практичних вправ

3-4 балів - завдання виконано фрагментарно після консультації з викладачем або під його керівництвом; усвідомлює недостатній обсяг інформації, виявляє розуміння висновків з певного питання; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу, демонструє низький рівень професіоналізму у доборі практичних вправ, не здатний модифікувати дібрані вправи

2-3 балів - завдання виконано фрагментарно під керівництвом викладача; необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією не сформовані; не володіє вміннями вибрати відомі способи дій для виконання фахових завдань; більшість передбачених завдань не виконано

0-1 балів - необхідні завдання, передбачені навчальною програмою не виконані; не має елементарних умінь працювати з навчальною інформацією, необхідні практичні вміння і навички не сформовані

Підсумковим контролем на освітньому компоненті є залік, на його складання надається 40 балів. Залік включає 2 теоретичні питання (максимально оцінюється в 20 балів), практичне завдання (максимально оцінюється в 20 балів).

Критерії оцінювання підсумкового контролю:

Характеристика критеріїв оцінювання знань	Якісна шкала	Оцінювання теоретичного питання, практичного завдання	За 40 бальною шкалою
---	--------------	---	----------------------

<p>Високий рівень Характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.</p>	відмінно	9-10	36-40
<p>Високий рівень Характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має частково дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.</p>	Добре	8	33-35
<p>Достатній рівень Характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.</p>	Добре	6-7	30-32
<p>Середній рівень Знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.</p>	задовільно	5	27-29
<p>Початковий рівень Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.</p>	задовільно	3-4	24-26
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.	Не зараховано (з можливістю повторного складання)	2-3	21-23
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватись при виконанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента)	0-1	1-20

Оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється відповідно до 100-бальної шкали:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики, диференційованого заліку	для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C	Добре	

64-73	D	Задовільно	
60-63	E	Задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПОРЯДОК ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ОТРИМАНИХ В НЕФОРМАЛЬНІЙ ОСВІТІ

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>

Викладач надає здобувачам актуальну інформацію про підвищення рівня професійної підготовки та можливе перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. Такі рекомендації надаються здобувачам на сторінках освітніх компонентів на ЦОДТ, а також в telegram-групах.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Основна література

1. Гринів О. *Філософія: курс лекцій для аспірантів*. Львів: Тріада Плюс, 2016. 368 с.
2. Квіт С. М. *Масові комунікації*. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія», 2018. 352 с.
3. Кондратик О. В. *Методика викладання філософії та суспільствознавчих дисциплін у вищій школі*. Луцьк, 2019.
4. Ємельяненко Г. Д. та ін. *Філософія освіти і науки*. Слов'янськ, 2019. 365 с.
5. *Нариси з сучасної філософії* / за ред. Л. В. Губерського. К.: Центр, 2016.
6. Петрушенко В. Л. *Філософія: курс лекцій*. Львів, 2016. 504 с.
7. Попович М. *Бути людиною*. К.: Києво-Могилянська Академія, 2016. 336 с.
8. *Практикум з філософії* / за ред. В.Л. Петрушенка. Львів: Новий Світ, 2020.
9. Салій А.В. та ін. *Історія філософії*. Полтава: Дивосвіт, 2018.
10. Синиця А. та ін. *Філософія для аспірантів*. Львів: Ліга-Прес, 2017.
11. *Філософія для аспірантів* / уклад. О.Г. Данильян та ін. Харків: Право, 2018.

12. *Філософія науки* / за ред. І.С. Добронравової. К.: КНУ, 20
13. Castells, M. (2021). *The Power of Identity*. Wiley.
14. Bauman, Z. (2021). *Identity in a Globalizing World*. Polity Press.
15. Brubaker, R. (2022). *Trans: Gender and Race in an Age of Unsettled Identities*. Princeton University Press.
16. Kulyk, V. (2022). Language and Identity in Ukraine After Euromaidan. *Europe-Asia Studies*.
17. Рябчук, М. (2021). *Національна ідентичність і гібридна війна в Україні*. Київ: Критика.
18. Якубова, Л. (2023). *Війна, пам'ять та ідентичність в Україні*. Київ: НАН України.
19. Дробович, А. (2023). *Політика пам'яті в умовах війни*. Київ.
20. UNHCR (2024). *Global Trends: Forced Displacement*.
21. IOM (2023). *Ukraine Internal Displacement Report*.
22. OECD (2022). *Integration of Migrants and Refugees*.

Додаткова література

1. Адо П. *Філософія як спосіб життя*. К.: Новий Акрополь, 2020.
2. Кримський С.Б. *Запити філософських смислів*. К., 2008.
3. Почепцов Г. *Фейк. Технології спотворення реальності*. К., 2020.
4. Бех В.П. (ред.). *Управління сталим розвитком*. К., 2020.
5. Сидоренко Л.І. Проблема тілесності... *Філософські проблеми гуманітарних наук*, 2012.
6. Castells, M. (2022). *Networks of Outrage and Hope*.
7. Bauman, Z. (2020). *Retrotopia*.
8. Taylor, C. (2021). *The Ethics of Authenticity*.
9. Ricoeur, P. (2021). *Oneself as Another*.

10. Кулик, В. (2023). Трансформації ідентичності... *Nations and Nationalism*.
11. Євтух, В. (2021). *Етносоціальні процеси в Україні*.
12. Колодій, А. (2021). *Демократичні трансформації та ідентичність*.
13. Нагорна, Л. (2022). *Національна ідентичність в умовах війни*.
14. Степаненко, В. (2022). Громадянське суспільство в Україні в умовах війни: виклики, трансформації та ресурси стійкості. *Український соціологічний журнал*, №1–2, с. 5–18.
15. Афанасьєва, Л., Глебова, Н. (2023). Міжкультурний діалог та соціальна згуртованість у полікультурних громадах України в умовах війни. *Український соціологічний журнал*, №1, с. 45–56.
16. Кондур, З., Афанасьєва, Л. (2023). Етнічна солідарність полікультурної спільноти Мелітополя як маркер національного спротиву в умовах війни. *Ukrainian Sociological Journal / Журнал соціології*, №2.
17. Центр соціологічних досліджень МДПУ (2024). *Дім, де ми разом*.
18. Центр соціологічних досліджень МДПУ (2026). *Соціологічні виміри взаємодії людини з природою... (n=297)*.

Інформаційні ресурси

1. Український філософський фонд – <http://www.philosophy.ua>
2. Електронна бібліотека «Psylib» – <http://www.psylib.kiev.ua>
3. Видавництво «Свічадо» – <http://www.svichado.com>
4. Релігієзнавство в Україні – <http://religstudies.org.ua>
5. Кафедра філософії КНУ – <http://www.philsci.univ.kiev.ua>
6. Соціологічний факультет КНУ – <http://www.socd.univ.kiev.ua>
7. Журнал «Ї» – <http://www.ji.lviv.ua>

8. Ізборник – <http://litopys.org.ua>
9. Діалог.UA – <http://dialogs.org.ua>
10. Бібліотека МДПУ – <http://ver.mdpu.org.ua>
11. UNHCR – <https://www.unhcr.org>
12. ІОМ – <https://www.iom.int>
13. OECD – <https://www.oecd.org>
14. Міністерство з питань реінтеграції – <https://minre.gov.ua>
15. Держстат України – <https://www.ukrstat.gov.ua>